

Katowice, dnia 25 listopada 2024 r.

INFORMACJA Nr 10/2024/EW

w sprawie odprężenia oraz wypadku zbiorowego (4 wypadki powodujące czasową niezdolność do pracy), zaistniałych w dniu 1 marca 2024 r., o godzinie 9⁴⁴ w wyniku wstrząsu górotworu o energii $7 \times 10^5 \text{ J}$, w Polskiej Grupie Górniczej S.A. Oddział KWK RUDA w Rudzie Śląskiej Ruch Bielszowice.

Zdarzenie miało miejsce w rejonie ściany 846 w pokładzie 405/2wg, w południowo - wschodniej części partii „Borowa” na poz. 1000 m.

Pokład 405/2wg o grubości od 2,7 m do 3,2 m i nachyleniu od 2° do 17°, zaliczony został do IV kategorii zagrożenia metanowego, II stopnia zagrożenia tąpnięciami, I stopnia zagrożenia wodnego oraz klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego.

W stropie pokładu 405/2wg w południowo - wschodniej części partii „Borowa”, zalegają kolejno warstwy: 11,6 m łupka piaszczystego, 10,5 m łupka ilastego oraz 6,3 m piaskowca, natomiast w spągu pokładu występuje pokład 405/2wd o miąższości od 4,0 m do 4,8 m i kolejno warstwy: 0,5 m łupka ilastego, 0,2 m łupka piaszczystego i 1,5 m łupka ilastego zapiaszczonego.

Eksplorację pokładu 405/2wg ścianą 846, o wysokości do 3,0 m oraz długości do 166 m, rozpoczęto 18 maja 2023 r. i prowadzono systemem podłużnym z zawałem stropu, pomiędzy chodnikiem 7w badawczym, a chodnikiem 6w badawczym.

Ścianę 846 w pokładzie 405/2wg wyposażono w 56 sekcji obudowy zmechanizowanej typu ZRP-17/37-POz, 45 sekcji typu KW-20/36-POzW1/ZRP wersja I oraz 4 sekcje typu KW-20/36-POz/BSN/ZRP wersja I, kombajn typu FS - 400 i przenośnik zgrzebłowy typu Rybnik-850. Przewietrzanie ściany 846 realizowano systemem na „U”, prądem powietrza doprowadzanym chodnikiem 7w badawczym w ilości 600 m³/min i odprowadzanym chodnikiem 6w badawczym. Do skrzyżowania ściany 846 z chodnikiem 6w badawczym, dodatkowo, lutniociągiem doprowadzano powietrze w ilości około 300m³/min.

Obudowę chodnika 7w badawczego stanowiły odrzwia typu ŁP11/V36/4/A budowane co 0,8 m, i stabilizowane rozporami stalowymi dwustronnego działania z opinką z siatki okładzinowej zaczepowej. W chodniku 7w badawczym zabudowane były urządzenia odstawy urobku ze ściany, w tym przenośnik zgrzebłowy typu GROT - 750.

W chodnikach 6w badawczym i 7w badawczym, na odcinkach odpowiednio 100 m i 200 m przed postępującym frontem ściany 846, wyznaczone były strefy szczególnego zagrożenia tąpnięciami. W chodniku 7w badawczym wyznaczona była także stała strefa szczególnego zagrożenia tąpnięciami, która połączona była ze strefą postępującą przed

frontem ściany 846. Na długości stref szczególnego zagrożenia tąpnięciami stropnice obudowy chodnikowej wzmocniono poprzez zabudowę podciągu z kształtownika o profilu V podbudowanego stojakami stalowymi posadowionymi na podkładach kolejowych. W strefach wyznaczonych przed postępującym frontem ściany 846 stojaki te budowano pod każdymi odrzwiami obudowy, a w stałej strefie wyznaczonej w chodniku 7w badawczym pod co drugimi odrzwiami.

W dniu 5 sierpnia 2023 r., kiedy ścianą 846 uzyskano postęp około 156 m nastąpił samoistny wstrząs górotworu o energii $1 \times 10^7 \text{ J}$, którego epicentrum zlokalizowano około 40 m przed frontem ściany i około 10 m na północ od chodnika 7w badawczego w pokładzie 405/2wg. Wstrząs ten spowodował tąpnięcie, którego skutki objęły chodnik 7w badawczy na odcinku około 130 m od ściany 846 i wypadek zbiorowy któremu uległo 6 pracowników.

W dniu 8 listopada 2023 r., po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji ds. Zagrożeń w Zakładach Górniczych dotyczącej zweryfikowanych ustaleń projektu technicznego eksploatacji oraz pozwolenia Dyrektora OUG w Katowicach, wznowiono eksploatację pokładu 405/2wg ścianą 846. W ramach profilaktyki zagrożenia tąpnięciami ustalono między innymi, że podczas urabiania w ścianie 846 wykluczone będzie przebywanie pracowników w chodniku 7w badawczym w strefie szczególnego zagrożenia tąpnięciami wyznaczonej przed ścianą.

Do 1 marca 2024 r., ścianą 846 uzyskano około 305 m postępu z zaplanowanych 630 m. W tym dniu na zmianie rozpoczynającej się o godzinie 6³⁰, do rejonu ściany 846 skierowany został sztygar zmianowy oddziału wydobywczego G3-B z 22 pracownikami w celu prowadzenia wydobywania. W rejon tej ściany skierowanych zostało także dla utrzymania ruchu maszyn i urządzeń oraz prac profilaktycznych 10 pracowników działu energomechanicznego oraz 4 ratowników górniczych. Na zmianie do rejonu ściany 846 w pokładzie 405/2wg skierowanych zostało łącznie 37 pracowników.

O godzinie 9⁴⁴ nastąpił samoistny wstrząs górotworu o energii $7 \times 10^5 \text{ J}$, którego epicentrum zlokalizowano około 30 m przed frontem ściany i około 70 m, na północ od chodnika 7w badawczego w pokładzie 405/2wg. Wstrząs ten spowodował odprężenie oraz wypadek zbiorowy, któremu uległo 4 pracowników zatrudnionych w ścianie 846. Obrażen doznali przebywający w rejonie sekcji obudowy zmechanizowanej nr 8 dwaj górnicy, w rejonie sekcji obudowy zmechanizowanej nr 1 górnik, który został częściowo przysypany bryłą skalnymi oraz elektromonter przebywający przy chodniku 7w badawczym. Pomocy przysypanemu górnikowi udzielili pozostali pracownicy zatrudnieni w ścianie oraz ratownicy. Pracownicy uwolnili poszkodowanego spod rumoszu skalnego i na noszach wynieśli do chodnika 6w badawczego, skąd zestawem sanitarnym kolejki podwieszanej z napędem własnym spalinowym, został przewieziony do Przekopu południowego na poziom 840 m. Pozostali 3 poszkodowani, o własnych siłach wycofali się do tego przekopu południowego na poziom 840 m, gdzie zostali przebadani przez lekarza, a następnie wyjechali na powierzchnię.

Poszkodowani 2 górnicy i elektromonter przewiezieni zostali karetkami do szpitali miejskich w Zabrze oraz Rudzie Śląskiej. Poszkodowanego górnika, który został częściowo przysypany, przetransportowano lotniczym pogotowiem ratunkowym do Górnośląskiego Centrum Medycznego w Katowicach - Ochojcu.

Skutki odprężenia objęły chodnik 7w badawczy na odcinku około 20 m począwszy od skrzyżowania ze ścianą 846 w postaci zaniżenia wysokości skrzyżowania do około 1,2 m, wypiętrzenia spągu do około 1,0 m, wybicia spod stropnic obudowy chodnikowej 7 stojaków stalowych typu Valent, zsuwów w złączach obudowy do około 0,3 m i lokalnego przerwania opinki z siatek zgrzewanych. W miejscu zabudowy przesypu przenośnika ścianowego typu Rybnik - 850 na przenośnik podścianowy typu Grot-750, odległość konstrukcji napędu od ociosu południowego chodnika 7w badawczego wynosiła około 0,3 m, przez co brak było przejścia dla ludzi.

Przyczyną odprężenia był samoistny wstrząs górotworu o energii $7 \times 10^5 \text{ J}$, zaistniały wskutek rozładowania energii sprężystej skumulowanej w górotworze.

Przyczyną wypadku zbiorowego i odprężenia było dynamiczne oddziaływanie skutków wstrząsu górotworu o energii $7 \times 10^5 \text{ J}$ na pracowników zatrudnionych w rejonie skrzyżowania ściany 846 z chodnikiem 7w badawczym w pokładzie 405/2wg.

W związku z zaistniałym odprężeniem i wypadkiem zbiorowym, Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach wydał decyzje:

W dniu 1 marca 2024 r., którą:

- I. Wstrzymał ruch zakładu górniczego PGG S.A. Oddział KWK Ruda w Rudzie Śląskiej Ruch Bielszowice, w części dotyczącej eksploatacji pokładu 405/2wg ścianą 846 na poziomie 840 m do czasu przeprowadzenia oględzin rejonu ściany 846 w pokładzie 405/2wg na poziomie 840 m i ustalenia okoliczności oraz przyczyn zaistniałego wstrząsu i wypadku zbiorowego.
- II. nakazał:
 1. zabezpieczyć dojścia do rejonu ściany 846 w pokładzie 405/2wg do czasu przeprowadzenia oględzin przedmiotowego rejonu,
 2. ustalić zasady kontroli zagrożeń naturalnych w zabezpieczonym rejonie ściany 846 w pokładzie 405/2wg zaopiniowane pozytywnie przez Zespół ds. Zagrożeń Naturalnych i zatwierdzone przez Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego,
 3. ustalić kryteria i zasady umożliwiające wejście do rejonu ściany 846 w pokładzie 405/2wg po zaistniałym wstrząsie, w celu bezpiecznego przeprowadzenia oględzin, zaopiniowane pozytywnie przez Zespół ds. Zagrożeń Naturalnych w składzie poszerzonym o specjalistów ds. ruchu zakładu górniczego i zatwierdzone przez Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego.

W dniu 4 marca 2024 r., którą:

- I. wstrzymał ruch zakładu górniczego PGG S.A. Oddział KWK Ruda w Rudzie Śląskiej Ruch Bielszowice, w części dotyczącej eksploatacji pokładu 405/2wg ścianą 846 na poziomie 840 m do czasu usunięcia skutków odprężenia, w wyniku wstrząsu o energii $7 \times 10^5 \text{ J}$ zaistniałego w dniu 1 marca 2024 r., o godzinie 9⁴⁴,
- II. nakazał roboty związane z usuwaniem skutków odprężenia zaistniałego w dniu 1 marca 2024 r., którego skutki objęły wyrobiska w rejonie ściany 846 w pokładzie 405/2wg prowadzić w oparciu o szczegółowe ustalenia i na warunkach

pozytywnie zaopiniowanych przez Zespoły ds. Zagrożeń Naturalnych w składzie poszerzonym o specjalistów ds. ruchu zakładu górniczego, w dziedzinach adekwatnych do występujących zagrożeń oraz zatwierdzone przez Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego, uwzględniając między innymi:

- kontrolę parametrów powietrza i stanu zagrożeń, w tym tąpniętami, metanowego, pożarowego i wybuchem pyłu węglowego, przy pełnym wykorzystaniu urządzeń kontrolno-pomiarowych i gazometrii, stosowanych w kopalni,
- bieżącą weryfikację stosowanych środków profilaktyki, w celu ich adekwatnego doboru do poziomu występujących zagrożeń w rejonie prowadzonych robót,
- maksymalnego ograniczenia liczby pracowników oraz równoległego wykonywania prac w rejonie wyrobisk objętych skutkami odprężenia.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Katowicach.